

Rámeček 4.1 Profese učitele v České republice – hlavní rysy (pokračování)

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ředitel školy zodpovídá za kariérní růst pedagogických pracovníků. MŠMT ustanovilo povinnost pro všechny pedagogické pracovníky pravidelně se účastnit dalšího vzdělávání a druhy a podmínky dalšího vzdělávání jsou stanoveny prováděcím právním předpisem. K dalšímu vzdělávání učitelé přísluší placené volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce. Náklady spojené s dalším vzděláváním mohou být hrazeny školou (zcela nebo zčásti), nebo učitelé samotnými.

Největším poskytovatelem dalšího vzdělávání je Národní institut dalšího vzdělávání, instituce přímo řízená ministerstvem a financovaná ze státního rozpočtu. Řídí 13 krajských center a poskytuje učitelům další vzdělávání, které se váže k prioritám národního vzdělávání. Nabízí také vzdělávání ke zvyšování kvalifikace; takové programy jsou určeny pro ředitele škol, učitele bez kvalifikace a asistenty pedagoga.

Zdroj: Eurydice (2010), Ústav pro informace ve vzdělávání (2011).

Silné stránky

Princip, že učitelé by měli být hodnoceni, je široce přijímán

Ačkoli procesy a kritéria pro hodnocení učitele nejsou regulovány na národní úrovni, ředitelé mají zákonnou povinnost hodnotit své učitele. Podle Institutu pro informace ve vzdělávání (2011) k hodnocení učitelů dochází ve všech školách.

Ve školách navštívených hodnotícím týmem popsali ředitelé škol i učitelé celý proces hodnocení učitelů jako dobře ustavený aspekt pravidelné činnosti školy. V některých školách byl proces hodnocení učitelů skutečně intenzivní, probíhal několikrát ročně a obsahoval delší hospitace od celé jedné vyučovací hodiny po krátkodobé hospitace prováděné operativně. Některé školy si připravily vlastní kritéria pro hospitace. Mezi řediteli škol a učiteli, se kterými hodnotící tým hovořil, bylo hodnocení učitelů široce přijímáno jako důležitá a pravidelná oblast práce školy.

V současnosti je k dispozici málo informací v souvislosti s frekvencí a kvalitou hodnocení učitelů v celé České republice. Ve školách, které hodnotící tým navštívil, byly hospitace přijímány jako běžná praxe, nebyly však realizovány systematicky u každého učitele. Ve většině škol byly hospitace většinou spojeny s aktivitami uvádějícího učitele a jeho vedením. Profesní zpětná vazba a návrhy pro profesní rozvoj byly většinou zaměřeny na mladší, méně zkušené učitele.

Hodnocení na úrovni učitele se zaměřuje na hodnocení vyučování ve třídě

Systémy hodnocení učitele, které systematicky hodnotí výuku a vzdělávání probíhající v každé třídě, mohou být důležitým nástrojem pro zvýšení efektivity práce učitele a dosažení lepších výsledků žáků. Klíčovou silnou stránkou hodnocení učitele v České republice je skutečnost, že celý proces je jasně zaměřen na hodnocení skutečné práce učitele ve třídě. Typický přístup k hodnocení učitelů je následující: ředitel nebo jeho zástupce provede hospitaci ve třídě, poté následuje pohovor a analýza hospitace s učitelem.